

HABERLER > DÜNYA HABERLERİ

ABD'nin 2016 dini özgürlükler raporunda Türkiye

#Abd

#Özgürlük

#Din

Kasım 05, 2021 15:57

A
Ö
ka
öz
el
s

Haberin Devamı ∨

199 ülkeyi kapsayan ‘2016 Uluslararası Dini Özgürlükler’ raporunun en vahim boyutunun Suriye ve Irak’ta dini kullanarak katliamlar yapan DEAŞ terörü olduğuna dikkat çeken Tillerson, şöyle konuştu:

“Var olan yasalar eldeki bulgularla karşılaştırıldığında bizi ulaştırdığı sonuç şu; DEAŞ açıkça kontrol ettiği alanlardaki Yezidiler, Hıristiyanlar ve Şii Müslümanlara yönelik soykırımlardan sorumludur. DEAŞ aynı zamanda insanlığa karşı işlenmiş suçlardan ve bahsi geçen gruplara yönelik etnik temizlik kampanyalarından da sorumludur. Bu grupların ve radikal şiddete maruz kalan diğerlerinin korunması Trump yönetimi için bir öncelikli insan hakları sorunudur. Bizler sözde halifeliklerini yıkmak üzere DEAŞ'a karşı savaşta başarı sağladıkça teröristler farklı dini ve etnik grupları kaçırma, tecavüz, kaçırma, esaret ve öldürme yoluyla hedef almayı sürdürüyor.”

Haberin Devamı

SUR, AYASOFYA VE PATRIKHANE VURGULARI

2016 raporunun [Türkiye](#) bölümünde ise 15 Temmuz darbe girişimi sonrasında kamuoyunda hakim olan atmosfere yer verildi. Washington’ın Diyarbakır Sur’da PKK ile çatışmalarda büyük zarar gördükten sonra kamulaştırma yoluyla el konulan kiliselerin bir an önce bağlı oldukları vakıflara iadesine yönelik beklentisine de geniş yer verildi. Son dönemde bazı grupların camiye dönüştürülmesi için kampanya yürüttüğü Ayasofya’nın birlikte yaşamanın sembolü olarak muhafazasının önemi de raporda ısrarla altı çizilen konulardan biri oldu. [ABD](#)’nin Türk hükümetine Fener Rum Patrikhanesi’nin ‘ekümenik’ sıfatının tanınması ve Heybeliada Ruhban Okulu’nun açılmasına yönelik mutlak esareti de raporda yer aldı.

Okulu nun açılmasına yönelik mutlak çağrılar da raporda yer aldı.

TÜRKİYE’NİN DİNİ YAPISI

ABD hükümeti Haziran 2016 itibarıyla Türkiye nüfusunun 80.3 milyon olduğunu tahmin ediyor. Türk hükümetine göre nüfusun yüzde 99’u Müslüman. Müslümanların yüzde 77.5’i de Hanefi Sünni. Diğer dinlerin temsilcilerine göre Müslümanlar dışındaki dinlere mensup kişilerin Türkiye’deki oranı yüzde 0.3. Son kamuoyu araştırmalarına göre Türkiye nüfusunun yaklaşık yüzde 2’si ateist. Alevi vakıfların yöneticilerine göre ise Türkiye’de Alevi toplumu Türkiye nüfusunun yüzde 25 ila 31’ine denk geliyor.

Haberin Devamı ▾

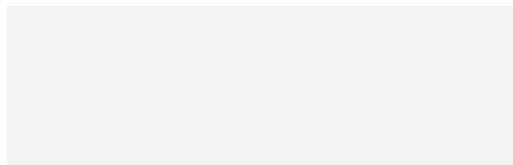
‘2016 Uluslararası Dini Özgürlükler’ raporunun 22 sayfalık Türkiye bölümünde öne çıkan tespitler şöyle sıralandı:

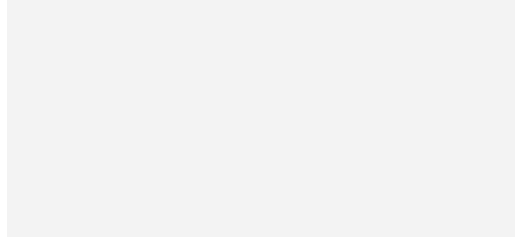
15 BİN RUS ORTODOKS, 300 MORMON

- Hükümet gayrimüslim toplulukların – özellikle de Lozan Anlaşması’nda belirtilmeyenlerin - haklarını sınırlamayı sürdürdü.

- Gayrimüslim gruplar çoğunlukla İstanbul ve diğer büyük şehirlerde yaşıyor. Net sayılarını bilmiyoruz ama cemaatlerin kendilerindeki verilere göre yaklaşık 90 bin Ortodoks Ermeni var; bunların 60 bini vatandaş, 30 bini ise yasadışı göçmen). Türkiye’deki diğer gayri-Müslim toplulukların sayıları şöyle; 17 bin Yahudi, 25 bin Roman Katolik, 25 bin Suriyeli Ortodoks (Süryani olarak da bilinirler), 15 bin Rus Ortodoks (yakın zamanda Rusya’dan göç edip oturma izni alanlar), 10 bin Bahai, 22 bin Yezidi, 5000 Yehova Şahidi, 2000 Ortodoks Rum. Mormonlar ise Türkiye’de yaklaşık 300 üyesinin olduğunu tahmin ediyor.

Haberin Devamı ▾

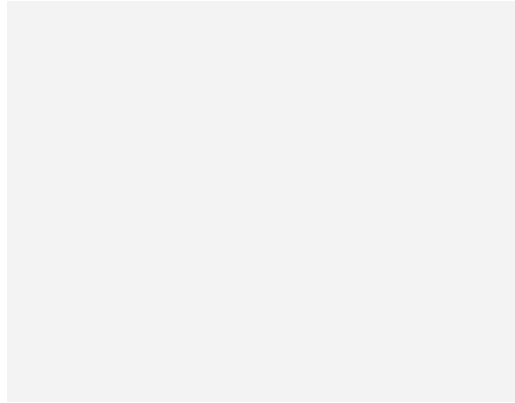

- Aleviliği Müslümanlığın bir kolu olarak nitelendiren hükümet, Aleviler için kutsal cem evlerini ibadet yerleri olarak tanımamayı sürdürdü. Alevi derneklerin yöneticilerine göre ülke genelinde 2500 ila 3000 arasında cemevi var ve bu sayı Alevi toplumunun ihtiyaçlarını karşılamaktan uzak. Devlet Alevilerin Diyanet'in açtığı camilerde ibadet yapmasını öngörüyor.

- 2016 eylülünde terör propagandası yapan yayın kuruluşlarını kapatmak üzere çıkartılan bir KHK ile kapatılan 20 televizyon ve radyo arasında Alevilerin sahip olduğu Yol TV de vardı. RTÜK, 'Cumhurbaşkanı Erdoğan'a hakaret, toplumda eşitsizliği özendirme ve terör örgütlerini övme' gibi suçlamalarla Yol TV'yi kapattı.

Haberin Devamı ▾

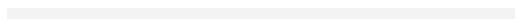

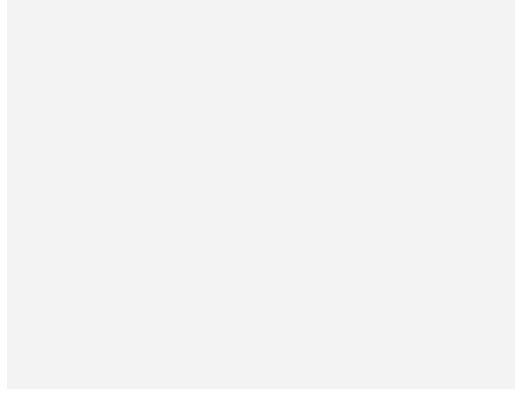
AIHM KARARINA RAĞMEN DEVAM EDİYOR

- 2016 sonu itibarıyla hükümet hala Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin (AIHM) Alevilerin açtığı davada aldığı zorunlu Din dersinin eğitim özgürlüğünü ihlal ettiğine ilişkin kararını uygulamamıştı. Zorunlu din dersleri 4 ila 8. sınıflar arasında haftada 2 saat, 9 ila 12. sınıflar arasında ise haftada bir saat. Sadece Hıristiyan ya da Yahudi öğrenciler din derslerinden muaf tutulmak için başvuruda bulunabiliyor. Ateistler, agnostikler, Aleviler, Yezidiler, Bahailer ya da nüfus cüzdanında din hanesini boş bırakan diğerleri zorunlu din derslerinden muafiyet talep edemiyor.

- Erkekler için mecburi hizmet olan askerlikte 'vicdani red'e ilişkin bir düzenleme yok. Dini inançları nedeniyle askerlik yapmayı reddedenler askeri ve sivil mahkemelerde 2 aydan 2 yıla kadar hapis cezası ile yargılanıyor.

Haberin Devamı ▾

DARBE TEŞEBBÜSÜ SONRASI ATMOSFER

15 Temmuz'un elebaşı Fetullah Gülen ve FETÖ'nün 'terörist' olarak anılmamasının dikkat çektiği raporda, darbe teşebbüsü sonrası atmosfere ilişkin şu ifadeler yer aldı:

- Medyaya göre Müslüman din adamı Fetullah Gülen'in hareketinden etkilenen insanların sayısı 200 bin ile 4 milyon arasında olabilir.
- Hükümet olağanüstü hal yetkileriyle 2016'daki darbe girişiminin faili olarak gördüğü Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddiasıyla 3500'ü Diyanet'ten olmak üzere 75 bin kamu görevlisini ve bazı yabancıları ya göz altına aldı ya işten attı. Tutuklananların resmi sayısı ise 41 bin oldu.
- 15 Temmuz darbe girişiminin ardından 1043 özel okul, hükümetin terör örgütü ilan ettiği Fetullah Gülen hareketi ile ilişkili. Hükümet bu okulların bir kısmını imam hatibe dönüştürdü.
- 15 Temmuz darbe girişiminin ardından Diyanet darbe girişiminde bulunan askerlerin cenaze namazının kılınmayacağını açıkladı. Bu Türkiye'de Diyanet'in bir grup insana cenaze hizmeti vermediği ilk durum oldu.
- Aralık 2016'da Orman ve Su İşleri Bakanı Veysel Eroğlu Fetullah Gülen için "ABD'de ölüp gidecek ve Yahudi mezarlığına gömülecek" dedi.
- Hükümet yanlısı haber yorumcuları 15 Temmuz darbecilerini Yahudi ve Hıristiyan gruplarla, hatta Fener Rum Patrikhanesi ile ilişkilendiren haberler yayınladı. Akşam Gazetesi ABD'nin eski Yemen Büyükelçisine dayandırdığı yalan haberde ekümenik Patrik Bartholomeus'un darbecilere yardım ettiğini ileri sürdü. Bu iddia Büyükelçi ve Patrikhane tarafından derhal yalanlandı.
- Yeni Şafak'tan bir köşe yazarı Fetullah Gülen'in annesinin Yahudi olduğunu ileri sürdüğü yazısında 15 Temmuz darbecilerini Yahudilerle ilişkilendirdi.
- Vahdet Gazetesi'nden bir köşe yazarı Kuzey Afrika'daki goril ve maymunların lanetlenmiş Yahudiler olduğunu yazdı.
- Darbe girişiminin ardından Yahudi cemaatine yönelik siddet tehdidi oldu. Yahudi karşıtlığı içeren

Bu soruşturmanın ardından Fener Rum Patrikhanesine yönelik tehditler arttı, Fener karışıklığı içeren söylemler yaygın olarak kullanıldı. Yahudi okullarına yönelik tehditler nedeniyle hükümet buralarda güvenlik önlemlerini arttırdı.

- Aleviler ve Hıristiyanlar düzenli olarak ayrımcılık ve nefret söylemine maruz kaldıklarını bildirdi. Protestan, Katolik ve Alevi ibadet yerlerine yönelik bazı saldırılar oldu. 15 Temmuz gecesi darbeye karşı destek isteyen ve minarelerden sela okuyan 60'a yakın cami imamına saldırı haberleri medyada yer aldı.

- Olağanüstü hal ilanından sonra ülkedeki Hıristiyan gruplarla bağlantılı bazı kişiler gözaltına alındı, tutuklandı ya da ülkeye girişleri engellendi. 7 Ekim'de İzmir'de 20 yıldır Türkiye'de yaşayan ve çalışan bir pastör ve eşi göz altına alındı. 19 Ekim'de eş serbest bırakıldı ancak pastör 9 Aralık'ta silahlı bir terör örgütüne üye olduğu suçlamasıyla tutuklandı. Bazı Hıristiyan misyonerler geçerli oturma izinlerine rağmen önceden bildirim yapılmadan sınır dışı edildiler. Bu eylemlerine sınırlı bir izahat getiren hükümet, Hıristiyan karşıtlığı gibi bir motivasyonu olmadığını savundu.

DİN ADAMI YETİŞTİRME KRİTERLERİ

- Hükümet Sünni Müslüman din adamlarını kendi eğitiyor ancak diğer dini toplulukların din adamı yetiştirmesine ve ibadet yerleri açmasına izin vermediği gibi yeni camilerin inşaatı için finansman sağlıyor. Türkiye'de Sünni Müslümanlar dışındaki dini grupların din adamı yetiştirme kriterleri YÖK tarafından belirleniyor. İlahiyat fakültesi olmayan Rum Ortodoks ve Ermeni Ortodoks Patrikhaneleri kendi din adamlarını yetiştiremiyor. Ekümenik Patrik Bartholomeus yıllardır Heybeliada Ruhban Okulu'nun bağımsız bir kurum olarak açılması için Türk hükümetine çağrı yapıyor.

TÜRK HÜKÜMETİ 'EKÜMENİK PATRİK'İ TANIMİYOR

- Hükümet dünyadaki 300 milyon Ortodoks Hıristiyan'ın lideri olan Ekümenik Patrik'i tanımamayı reddediyor. Türkiye patrikhanesinin 'ekümenik' olmadığı, sadece ülkedeki Rum Ortodoks azınlığın lideri olduğuna ilişkin pozisyonunu korudu. Hükümet yalnızca Türk vatandaşlarının patrikhane seçiminde oy kullanabilmesine izin veriyor ancak 2011'de anlaşılan çözüm çerçevesinde bir sonraki patriği çıkartacak aday havuzunu genişletmek için bazı Rum Ortodoks metropolitlere vatandaşlık verme uygulamasına devam edildi.

FENER RUM PATRİKHANESİ'NİN YASAL KAZANIMLARI İÇİN İPTAL BAŞVURUSU

- Nisan 2016'da İstanbul Orman Müdürlüğü, 2012'deki Fener Rum Patrikhanesi'ne iki mülkünü iade eden kararın iptali için başvuruda bulundu. Söz konusu iki mülkten birisi Heybeliada Ruhban Okulu'nun üzerinde bulunduğu tepe.

SELİN SAYEK BÖKE DE RAPORDA

- Şubat 2016'da hükümet tarafından kayyum atanan gazetelerden biri dönemin CHP Sözcüsü

Selin Sayek Böke'nin dini kimliğinin parti içinde ciddi rahatsızlık yarattığına dikkat çekti. Böke'nin seçmenlerine göre bu kendisini dini inançları üzerinden itibarsızlaştırmaya yönelik bir girişimdi.

TARİKAT YASAĞI UYGULANMIYOR

- Hükümet Türkiye'deki tarikat ve cemaatlere yönelik resmi yasağı zorlamıyor; bu gruplar yaygın ve aktif olmayı sürdürüyor.

- Ocak 2016'da hükümet kamu görevlilerinin Cuma günleri öğle aralarında Cuma namazına gidebileceğini duyurdu. Ağustos 2016'da ise hükümet kadın polislerin başörtüsü kullanmasına ilişkin yasağı kaldırdı.

ZORUNLU İMAM HATİPLERE DİKKAT ÇEKİLDİ

- Hükümet, devlet liselerine sınırlı sayıda öğrenci kabul ederek TEOG sınavında iyi puan alamayan on binlerce öğrenciyi devlet eliyle işletilen din okulları olan imam hatiplere gitmek zorunda bıraktı. Bazı düz liseler imam hatiplere çevrildiği için coğrafi olarak o okullara gitmek zorunda olan ancak dini eğitim tercih etmeyen öğrenciler imam hatiplere maruz bırakıldı. İmam hatiplere kayıtlı öğrenci sayısı bir yılda 100 binlik artışla 1 milyondan 1.1 milyona çıktı. Laik düşüncedeki velilerin eleştirileri hükümetin eğitim politikasında [Laiklik](#) yerine dini eğitimi tercih ettiğine ilişkin endişeler içeriyor.

- Haziran 2016'da bir ilahiyat profesörü TRT ekranında 'namaz kılmayanlar hayvandır' dedi. Laikler, Aleviler ve hatta Diyanet profesörü eleştirdi.

HÜKÜMET VERDİĞİ SÖZLERİ TUTMADI

- Diyarbakır'ın Sur Belediyesi içindeki Kurşunlu ve Hasırlı camiileri ile Surp Giragos Ermeni Kilisesi, Mar Petyun Keldani Kilisesi, Süryani Protestan Kilisesi ve Ermeni Katolik Kilisesi Aralık 2015 ile Mart 2016 arasında hükümet ile PKK arasında süren çatışmalardan şiddetli biçimde etkilendi. Mart ayında hükümet bu alanları kamulaştırmak üzere bir kararname çıkarttı. Daha önce kamulaştırılan Süryani Meryem Ana Kilisesi ve Diyarbakır Protestan Kilisesi ile birlikte Sur'daki çatışma sonrası kamulaştırılan mülk sayısı 6300'ü buldu. Dönemin Başbakanı Ahmet Davutoğlu ve Vakıflar Genel Müdürü kamulaştırmanın yeniden yapılandırma için yapıldığını savundular, tadilattan sonra mülklerin sahiplerine iade edileceğini söylediler. Bahsedilen kiliselerin vakıfları kamulaştırmalar için dava açtı. 2016 sonu itibarıyla davalar sürüyordu ve hükümet el koyduğu mülklerle ilgili tazminat da ödemedi. Hükümet kamulaştırılan bazı mülklerin Kültür Bakanlığı koordinasyonunda Vakıflar Genel Müdürlüğü tarafından restore edileceğini duyurdu.

- Hükümet bugüne kadar el koyduğu mülklerin hiçbirisini aynı yıl içinde iade etmedi. 2011 yılından bugüne kadar Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne el konulan mülkleri nedeniyle tazminat talebi yapılan başvuruların sayısı 1560. Vakıflar sadece 333 mülkü iade etti ve sadece 21 mülk için tazminat ödedi. Diğer başvuruların tümü tazminat yasasındaki kriterleri karşılamadıkları gerekçesiyle reddedildi. Aynı vasıfda öngörülen başvuru süresi geçtiği için de dini vakıfların hiçbirini

reddediler. Aynı yarıda engerlerin buğvara sarıer geğtiğini de dini vakıfların niğün yeri başvuruda bulunamıyor.

İBADET YERİ KRİTERLERİ

- Gayri-Müslim gruplara ibadet izni için öne sürülen kriterlerin hiçbiri camiler için geçerli değil. Protestan gruplara göre kilise inşa edebilmek için en az 2500 metrekarelik bir alan olması şart ancak öte yandan camiler bu ölçüden çok küçük alanlara, alışveriş merkezlerinden havaalanlarına her yere inşa edilebiliyor. Diyanet'e bağlı cami sayısı 86 bin 762. Diyanet'in maaşını ödediği personel sayısı 2002'de 74 bin 379 iken 2015 sonunda 117 bin 378'e ulaştı. Hükümet diğer dini gruplara mensup din adamlarının ya da personelin maaşlarını ödemiyor.

'AYASOFYA KORUNSUN'

- İslami gruplar Ayasofya'da dahil bazı Ortodoks kiliselerin camiye dönüştürülmesine yönelik kampanya yapmayı sürdürdü. 50 yıldır müze olarak kullanılan Trabzon'daki Ayasofya Kilisesi'nin 2013 yılında camiye dönüştürülmesinin ardından diğer kiliselerle ilgili kampanyalar yoğunlaştı. 28 Mayıs 2016'da binlerce kişi İstanbul'un fethinin 563. yıldönümü nedeniyle Ayasofya önünde namaz kıldı.

- ABD Büyükelçisi, büyükelçiliği ve konsolosluk yetkilileri yıl boyunca Türk Dışişleri Bakanlığı, Diyanet ve Vakıflar Genel Müdürlüğü yetkilileriyle yaptıkları görüşmelerde dini gruplara yönelik nefret söyleminin kınanmasının önemini gündeme getirdi. Hükümetten söz konusu grupların dini özgürlüklerini kullanması önündeki sınırlamaların kaldırılması ve mülk sorunlarının çözülmesini de talep ettiler.

- İstanbul Başkonsolosu görüşmelerinde Ayasofya'nın birlikte yaşamanın sembolü olarak tarihsel önemine dikkat çekti. Adana Başkonsolosu Diyarbakır'da kamulaştırma yoluyla el konulan kiliselerin bir an önce iadesini istedi. Washington'da Türk yetkililerle yapılan temaslarda Dışişleri Bakanı Tillerson ve vekili Heybeliada Ruhban Okulu'nun açılması beklentisini dile getirdiler.

ABD'YE GÖRE SURİYE'NİN DİNİ YAPISI

Raporun Suriye bölümünde ülkenin nüfusu 2016 Haziran'ı itibarıyla 17.2 milyon olarak belirtildi. Savaştan kaçmaya devam edenler nedeniyle bu rakamın düşmekte olduğu ve demografik analiz yapmanın zorluğu vurgulandı. Ancak ABD hükümetine göre Suriye nüfusunun yüzde 74'ünün Sünni, Aleviler, Şiiiler, Türkmenler ise nüfusun yüzde 13'ünü oluşturuyor. Nüfusun yüzde 3'ü Dürzi, yüzde 10'u ise Hıristiyan. Raporda DEAŞ şiddeti nedeniyle kaçtıkları için Hıristiyan nüfusun ciddi oranda azalmış olabileceği tespiti de var. Savaş öncesinde Suriye'de Yezidilerin 80 bin kişi civarında olduğu, ancak DEAŞ infazları nedeniyle Irak'tan kaçan Yezidilerin buraya gelmesi nedeniyle bu rakamın artmış olma ihtimalinin yüksek olduğu da belirtildi.

ESAD REJİMİNİN DİNİ PROPAGANDA TAKTİKLERİ

Raporda Alevi Esad rejiminin kendisine mezhebi destek sağlamak için diğer dini gruplara yönelik nefret söylemini desteklediğine atıf var. Esad yönetiminin kendisini radikal dini akımların hedefi olan bölgedeki en ılımlı hükümet olarak göstermek için farklı taktiklere başvurduğu belirtildi. Rapora göre hapishanelerdeki cihatçıların ve Selefilerin bilinçli biçimde serbest bırakılarak en radikal silahlı örgütlere katılmalarının önünün açılması da bu taktiklerden biri.

DEAŞ KATLIAMLARA DEVAM EDİYOR

Suriye’de DEAŞ ve El Nusra başta olmak üzere devlet dışı aktörlerin dini motivasyonlu cinayet ve katliamlarını sürdürdüğü belirtildi. DEAŞ'ın esirlerini Şii ya da Alevi olarak tanımladığı ve bu nedenle infaz ettiği hatırlatıldı. DEAŞ'ın kontrol ettiği alanlarda öngördüğü dini ve ahlaki kuralları uymayan Sünni halkı da cezalandırdığı kaydedildi. DEAŞ'ın ana hedefindeki gruplardan birinin de kendisine karşı savaşın aktörlerinden YPG olduğuna dikkat çekilen raporda şöyle denildi: “DEAŞ , medya ve düşünce kuruluşları tarafından ideolojisi laik olarak tanımlanan YPG’ye din üzerinden saldırmaya devam etti. DEAŞ Suriyeli Kürtlere ve YPG’ye yönelik savaşını ateist ve kafirlere karşı bir savaş olarak sunuyor”.

#Abd

#Özgürlük

#Din

BAKMADAN GEÇME!

Ukrayna'da savaşın sonucunda ne olacak? İşte...

#RUSYA UKRAYNA SAVAŞI

Yaptırımlar ve tuhafıklar... Rus halkının savaşa bakış...

#RUSYA

Doğum gününde bombalar, hastanede mahsur kanser...

#UKRAYNA RUSYA SAVAŞ